

Mødet den 24. Februar 1910.

Fraværende: Harald Jensen og Marinus Petersen.

1. (J. Nr. 22²⁸ og ²⁹—1909). Indenrigsministeriets Approbation paa **Købekontrakterne** med Maskinassistent Chr. Kalsbøll og Murermester M. Andersen angaaende Marselisborggrunde.

Til Efterretning.

2. (J. Nr. 484—1909). Meddelelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om, at der kan udbetales Aarhus Kommune sædvanligt Tilskud efter Reglerne i Lov af 29. Marts 1904 § 33 til **delvis Dækning af Udgifterne ved Indretning og Montering af et Sløjdlokale** i Borgerskolen i Valdemarsgade.

Til Efterretning.

3. (J. Nr. 280—1909). Forslag til **Overslag over Kommunens Indtægter og Udgifter i 1910—11.**
— 1. Behandling.

Formanden skulde, idet han paa Budgetudvalgets Vegne forelagde Budgettet, bemærke, at dette ligesom sidste Aars Budget kom for sent, idet det efter de gældende Bestemmelser skulde være affattet inden 1. Januar og fremlagt til offentligt Eftersyn inden 1. Februar. Nu vilde det altsaa først kunne være færdigt til Fremlæggelse i de første Dage af Marts, hvilket altsaa vilde blive en Maaned for sent. Nogen reel Betydning

havde dette ikke, da Ligningskommissionen, der skulde have Underretning om det Beløb, som skulde paalignes, meget vel kunde begynde sin Virksomhed og ogsaa havde begyndt den uden denne Underretning; men naturligvis burde man saa vidt muligt sørge for, at Lovens Frister overholdtes. Som særlige Grunde til Forsinkelsen kunde fremhæves, at Regnskabet for Aaret 1908—09 paa Grund af Kæmnerens Afgang og den deraf følgende lange Vakance og paa Grund af Sygdom blandt Kæmneriets Personale først kunde afsluttes hen paa Efteraaret, og at Arbejdet paa Budgettet derfor ikke kunde paabegyndes før i November Maaned. Desuden havde Afslutningen af det store Laan medført et meget betydeligt Arbejde for Bogholderikontoret. Bogholderen mente imidlertid nu at kunne love, at Budgettet for Fremtiden skulde blive færdigt inden den fastsatte Frist. Om dette kunde lade sig gøre, var dog vist tvivlsomt, da Lovene nærmest syntes givet med de smaa Kommuner for Øje og vanskeligt paa dette Punkt kunde overholdes af de store Kommuner. Budgettet balancerede med 8514234 Kr. 33 Øre imod 5849494 Kr. 14 Øre. Den store Forskel skrev sig selvfølgelig fra det store Laan, der optoges i 1909. Dette Laan var for Kommunens Vedkommende paa $6\frac{1}{2}$ Million Kr., de $2\frac{1}{2}$ Million overtoges jo af Havnen, som dog ved Kurstab gik ned til 6200000 Kr. Heraf var 2 Millioner bestemt til Indfrielse af de to midlertidige Laan paa 1 Million hver, der optoges i 1907 og 1908, fordi man den Gang ikke mente at turde rejse det store Laan, som man allerede da trængte til. $1\frac{1}{2}$ Million af disse midlertidige Laan var nu betalt, og den sidste $\frac{1}{2}$ Million vilde blive betalt til 1. Juli. De 6200000 Kr. var altsaa derved reduceret til 4700000

Kr. Iøvrigt var Budgettet uden større Overraskelser og syntes i det hele at stille sig noget bedre end oprindelig tænkt. Den Post, der særlig interesserede, var naturligvis det Beløb, der skulde paalignes som Formue- og Lejlighedsskat. Dette Beløb var i Aar 1508278 Kr. 99 Øre mod 1348463 Kr. 27 Øre i Fjor, og Forskellen var altsaa 159815 Kr. 72 Øre. Den Forskel var naturligvis meget betydelig, men dog ikke saa stor, naar man sammenlignede Aaret 1908—09 med Aaret 1909—10, da Forskellen var ca. 230000 Kr. Hvis Skatteevnen ved den nu forestaaende Ligning derfor viste sig at være steget i samme Forhold som i Fjor, vilde Skatteprocenten for næste Aar næppe blive højere end 10,5. Og dertil kom endvidere det Lyspunkt, at den væsentlige Grund til Stigning af det Beløb, der skulde paalignes, laa i Forøgelsen paa Kontoerne XV og XVI, der omfattede Renter og Afdrag. Paa de andre Konti var Udgiftsforøgelsen forholdsvis ikke saa stor; de største Stigninger fandtes iøvrigt paa Kontoerne for Hjelpekassen, 24000 Kr., for Skolevæsenet, 29000 Kr., og for Bidrag til de forskellige Institutioner, 33000 Kr., ialt altsaa en Forøgelse paa disse tre Konti paa 86000 Kr.; men man kunde vel nu ogsaa med god Grund haabe, at Stigningen paa disse Konti ikke for Fremtiden vilde blive større, end den var i Aar. Da Udgiften til Renter og Afdrag ikke i adskillige Aar vilde stige, idet man jo nødigt de første 8—10 Aar skulde have behov at optage nye Laan, var der altsaa Grund til at antage, forudsat at Skatteevnen vilde stige i omtrent samme Forhold som hidtil, at man med næste Aar naaede Maksimum af Skatteprocenten her i Byen. Naturligvis kunde det ikke nægtes, at Skatteprocenten var høj nok i Forvejen, ja altfor

høj, men det skulde dog i denne Forbindelse atter fremhæves som ofte før, at den største Del af Budgettet ikke var Byraadet nndergivet, men be-roede paa en Lovgivning, som Kommunen ikke var Herre over. Den høje Skatteprocent i For-bindelse med den hele økonomiske Stilling opfor-drede imidlertid til den størst mulige Sparsomme-lighed, og Taleren vilde derfor anmode hvert enkelt Udvalg, som havde med Kommunens Penge at gøre, om at spare og navnlig, saa vidt det stod i deres Magt, vogte sig for de farlige Overskridel-ser, hvorved Kassebeholdningen formindskedes, Renteudgiften forøgedes, og det hurtigere end tænkt blev nødvendigt at optage nye Laan. Som Formand i Skovudvalget skulde han foruden at henvise til Budgettet og de dertil knyttede Be-mærkninger kun anbefale Bevillingen paa 700 Kr. til en Plan for Friheden, der efter Bestemmelsen skulde omdannes til Lystskov. Desuden vilde han som Formand for Bestyrelsen for Teknisk Skole gerne varmt anbefale det forøgede Tilskud, der fandtes opført. Gennem deres Tilskud havde Stat og Kommune i det væsentlige overtaget Skolens Drift, men Skolen havde i de senere Aar ikke kunnet drives uden et betydeligt Underskud, hvad der havde medført, at den til Tider havde maattet optage forholdsvis dyre Laan. Dette var ikke pas-sende for en Institution, der i Realiteten var overtaget af Stat og Kommune, saa det maatte haabes, at Skolen ved at faa Tilskudet forøget med de foreslaaede 2000 Kr. kunde komme paa lige Fod.

Si m o n s e n henledede Opmærksomheden paa, at Budgetforslaget fremtraadte enstemmigt fra Ud-valget. Der havde ingen Stridspunkter været, hvilket var et væsentlig Bevis for, at der hverken

var ødslet eller knebet. Ved at se paa Forslaget fik man den Følelse, at man blev nødt til i Fremtiden at komme ind paa en noget anden Praksis end den, der havde været gældende de senere Aar. Situationen var nemlig den, at Byens Kassebeholdning de sidste tre Aar var formindsket med 170000 Kr., uagtet Indtægten var steget ud over budgetteret. I Virkeligheden var altsaa Formueformindskelsen endda større, idet den alt iberegnet kom hen imod $\frac{1}{4}$ Million Kr. Kommunen bar dog ikke selv hele Skylden derfor, idet der til de af Staten forhøjede Lærerlønninger i 1909 alene medgik henimod 50000 Kr. For at komme bort fra dette uheldige Resultat havde Budgetudvalget i Aar forøget forskellige Bevillinger stærkt, og Meningen dermed var at betyde de forskellige Institutioner, at der ingen Overskridelser maatte finde Sted. Til Hjælpekassen var der budgetteret et Tilskud paa 60000 Kr., hvoraf de 6500 Kr. var beregnet til 35 Enkers Overgang fra Fattigvæsenet til Kassen. Af Staten kunde man kun vente 6000 Kr. refunderet. Hjælpekassen maatte nu ind paa at dele Aaret i Perioder og henlægge en vis Sum til hver Periode, saaledes at Beløbet kunde strække til. Til Aftenskolen for Arbejdere var der budgetteret 2500 Kr., og det var Meningen, at Skolen maatte nøjes med denne Sum; kunde den ikke det, maatte Elevkontingentet forhøjes. — Kommunen var uskyldig i en hel Del af Forhøjelserne, der særlig skyldtes Børnelovene, Loven om Arbejdsløshedskasserne og Loven om den fortsatte Hjælp til arbejdsløse. Man var imidlertid ikke fuldt Herre over, om Beløbene slog til, skønt de var saa rigelige, at man maatte formene det. I denne Forbindelse skulde det siges, at man maatte kræve, at Staten tog en større Andel af de Byrder, som

de sociale Love medførte. Lovgivningen var ret villig til at give disse Love, naar blot Kommunerne selv vilde betale, men denne Ordning gik uforholdsmæssig ud over de større Kommuner. Fra en vis Side blev Byraadet stadig angrebet, fordi Skatteprocenten steg. Dette skyldtes altsaa i første Række Lovgivningen, men de samme Folk var paa Valgtribunerne meget ivrige for at faa Æren for disse Love. Skatteprocenten vilde i Aar vel nok stige med henimod 1%. Statsbidraget til Hjælpekassen var altfor ringe, og man fik i Virkeligheden ingen Refusion for det Beløb, der medgik til de 35 Enkers Overførelse fra Fattigvæsenet til Hjælpekassen, medens mindre Kommuner vilde faa en Trediedel. Paa Udgiftskonto XII vilde man finde nye Arbejder til ca. 900000 Kr. Denne Sum forøgedes noget ved Ringgadens Anlæg om end ikke i dette Budgetaar, saa man kom faktisk op paa over 1 Million Kr. til Nyarbejder i Løbet af et Aar. Naturligvis var det godt i Tider som disse at skaffe saa meget Arbejde som muligt, derfor var man ogsaa gaaet i Gang med Ringgadens Anlæg, men det var klart, at skulde de kommunale Arbejder forceres saa stærkt, vilde Laanet ikke strække til i den Tid, der var beregnet. 1. April 1911 vilde man kun have 3½ Million tilbage. Man maatte saa haabe paa opadgaaende Tider med rigelig privat Arbejde, naar Laanet var nær ved at være brugt op. — Med Hensyn til Brandvæsenet maatte det bemærkes, at man havde forhøjet Reservebrandsvendenes Løn, der ikke var blevet forhøjet i mange Aar. Der var opført 38 Brandsvende paa indeværende Aars Budget, men det maatte erindres, at de 8 var opført i Anledning af Udstillingen. Disse 8 var trukket fra paa det nu foreliggende Budgetforslag,

men det forlød, at der var fremkommet eller vilde fremkomme Anmodning fra Brandkommissionen om at beholde dem. Hvis Byraadet ikke vilde gaa ind derpaa, vilde Brandinspektøren fralægge sig Ansvar. Hvis Brandinspektøren og hans raske Folk vedblivende som hidtil vilde gøre deres Pligt, blev Ansvar. vel imidlertid ikke større, end at det kunde bæres, saa man kunde nok forsvare at stryge de 8 Svende. Ganske vist var Udgiften til disse ikke stor, men der laa et Princip i Sagen, for det var jo saaledes, at hvis man gav Brandvæsenet en Lillefinger, fik man den aldrig tilbage. Det var beklageligt, at man havde maattet gaa med til at bevilge 4000 Kr. til en Reserveakkumulator til Brandautomobilen, men Bevillingen var vist nødvendig. Forøvrigt havde man vist været for moderne, da man gik med til at anskaffe den Automobil. — Paa Budgettet fandtes et Ekstrabeløb til Indkvarteringen, som Grundejerne vist vilde være glade ved. Efter den ny Hærlov vilde Byen faa en større Indkvartering, som man vanskelig vilde faa udført for de 17 Øre, og Budgetudvalget mente saa, at hvis Byen lagde 5 Øre til, kunde man faa Indkvarteringen ordnet ad Frivillighedens Vej. — Til den foreslaaede Bevilling paa 7000 Kr. til Musik og Folkeforestillinger paa Teateret var der knyttet en Overenskomst, der kun gjaldt et Aar, med dette for at foranstalte en halv Snes Forestillinger samt danne et Musikkorps paa 25 Mand. En Del af sine Udgifter til dette Korps vilde Teateret faa ind igen derved, at Orkesteret vilde blive benyttet noget i »Friheden«. — Politimesteren ønskede to Overbetjente, og da de skulde vælges blandt de almindelige Betjente, vilde Udgiften ikke blive ret stor, og Udvalget kunde derfor tiltræde Politimesterens Forslag. Desuden

skulde der ansættes en Dame paa Politistationen til at passe Telefonerne, der skulde noget omforandres, og endelig var der opført Udgiften til Bespændingen af en Fangetransportvogn, men dette Beløb skulde dog ikke udbetales, med mindre Politikassen udrede Udgiften til Vognens Anskaffelse. Politiets Konto var altsaa ikke steget ret meget, men Politiet var jo ogsaa en uproduktiv Foranstaltning, der maatte holdes igen med. Der var i sin Tid anskaffet to Heste til Patrouilletjeneste i Byens Udkanter og i Skovene. Udgiften var hidtil blevet afholdt af Politikassen, men denne vilde nu ikke mere udrede Beløbet, og Budgetudvalget havde derfor, uanset den Maade Hestene var kommet ind paa, ment at gaa med til at bevilge det fornødne Beløb. Efter Forlydende havde Politibetjentene Ordre til at bære Handsker, naar de var i Uniform; denne Ordning syntes det dog ikke nødvendigt at opretholde, særlig da det var Kommunen, der skulde betale. — Paa Budgettet var der opført 500 Kr. til en Ordning, der skulde afhjælpe Savnet af en Nødtørftsanstalt i den nordre Bydel, og det foresloges, at Kvinder skulde have gratis Adgang til alle Nødtørftsanstaltners 2. Klasses Rum. Dette var en Imødekommenhed overfor Kvinderne. — Til Christian den Niendes Børnehjem var der opført en Bevilling paa 7000 Kr. Denne Sum var beregnet efter, hvad der var brugt i indeværende Aar. Skulde man lægge dette Aar til Grund, vilde hvert Barn koste 1 Kr. 78 Øre pr. Dag, men det maatte jo erindres, at Udgiften blev forholdsvis mindre, jo flere Børn der kom paa Hjemmet. — Af de sædvanlige Bevillinger havde Udvalget denne Gang strøget de 200 Kr. til For-

eningen for syge og saaredes Pleje. Denne Forening ejede nemlig en Formue paa 20000 Kr. foruden et Hjælpefond, og den syntes altsaa ikke at trænge saa haardt, at et Bidrag paa 200 Kr. kunde betyde noget. Bevillingen til St. Stefansforeningens Søstre og St. Johannes Sogns Søstre var steget med 300 Kr. Det syntes berettiget at forlange en Fortegnelse over disse Søstres gratis Sygebesøg for at se, om disse skete i virkelig fattige Hjem. Endvidere foreslog Udvalget at stryge Bevillingen paa 600 Kr. til Fælleskontoret for Velgørenhed. Naar Taleren var gaaet med dertil, laa der deri ikke nogen Miskendelsen af Kontorets Virksomhed, men kun at Taleren ikke ansaa Kontoret for en Opgave, der vedkom Byen, særlig da Hjælpekassen og Fattigvæsenet hævdede, at de ingen Gavn havde af det. — Paa Grund af Otto Mønsteds Fabriks Overgang til et Aktieselskab vilde Kommunen muligvis i det kommende Aar miste en Skatteindtægt paa 8—9000 Kr.; men maaske der var Rimelighed for at heinstille til de nye Ejere at betale en frivillig Skat for det paa-gældende Aar. En betydelig Del af de store Summer, der var tjent paa Landsudstillingen, gik til Folk fra andre Byer og kom saaledes heller ikke Byen til Gode. — Der forelaa Andragende fra Retsvidnerne om Lønforhøjelse, men Udvalget ønskede, inden det tog Stilling til Sagen, at indhente nøjere Oplysninger. Hvis Retsvidnernes Arbejde kun androg nogle Timer om Ugen, stod deres Løn maaske i godt Forhold til Arbejdet. Fra Stævningsmændene var der ogsaa indkommet Andragende om Tilskud, men Udvalget var enigt om, at deres Virksomhed var Kommunen ganske uvedkommende. — Under Vandværkets Budget vilde man finde 1000 Kr. opført for Tilsyn med Sluserne.

I sidste Regnskabsaar var der brugt 1340 Kr. i dette Øjemed, men hvis disse Penge var en Biindtægt for Værkets Folk, var der maaske Anledning til at oprette en særlig Post for dette Arbejde. Han ønskede at spørge Belysningsudvalget, om det var nødvendigt at ansætte en Maskinassistent af 1. Klasse paa Gasværket. — Der var optaget en lille Bevilling paa 500 Kr. til at skaffe Anlægget ved Mejlgade i bedre Forfatning, for som det var nu, havde det ikke gjort Lykke. — Som Formand for Slagtehusudvalget havde han intet særligt at bemærke. Beløbet til Eksportslagteriet vilde afhænge af nærmere Bevilling i Byraadet, kun skulde han bemærke, at Udvidelsen var ganske nødvendig og næsten enstemmigt krævet af Kundene.

R a h r anbefalede Budgetforslaget. Han dannede kun et beskedent Mindretal i Budgetudvalget, saa hans Indflydelse var ikke stor. Det var rigtigt, at Forslaget forelaa enstemmigt, og det var da ogsaa lagt saa nøgternt som muligt. Han gik ud fra, at de forskellige Udvalg havde taget saadanne Hensyn, at Overskridelser kunde undgaas. Da Hr. Simonsen saa udførligt havde omtalt Forslaget, kunde han i Grunden godt indskrænke sig til disse Bemærkninger, men han vilde dog fremhæve, at man burde have Opmærksomheden henvendt paa de store Bevillinger, der var opført til humane Formaal. Til Hjælpekassen og Arbejdsløshedskasserne var der saaledes opført henved 100000 Kr. Han vilde ikke sige, at disse Penge ikke gjorde tilstrækkelig Gavn, men mente dog at have Lov til at sige, at Hjælpekassens Administration ikke altid havde været saa god, som den burde været. Blev det ved som hidtil, vilde den Tid komme, da Byraadet maatte sige nej. Naar

det blev fremhævet, at Hjælpekassens Bestyrelse var ny, var det naturligvis meget rigtigt, men ved næste Valg kunde der meget godt atter komme en helt ny Bestyrelse, og derfor maatte det slaas fast, at det budgetterede Beløb ikke maatte overskrides. Maaske vilde Hr. Simonsens Tanke om at dele Aaret i Perioder vise sig meget heldig i den Henseende. Stigningen i Budgettet var vel ikke større end ventet, men Skatteevnen var dog næppe steget i samme Forhold; det vilde imidlertid være rart, om man kunde blive skuffet i saa Henseende, for det vilde ikke være heldigt at komme op paa en Skatteprocent af 11.

M i k a e l J o h a n s e n forekom det, at Situationen i høj Grad opfordrede til at spare; men det kunde ikke ses paa Budgettet, at der var sparet uden for smaa Punkters Vedkommende. Han forstod ikke, hvorfor man havde sparet de 200 Kr. til Foreningen for syge og saaredes Pleje; ganske vist havde Foreningen Penge i Sparekassen, men den gjorde ogsaa meget godt. Til 2. Behandling skulde han stille Forslag om at bibeholde de 200 Kr. Han beklagede ligeledes, at de 600 Kr. til Fælleskontoret for Velgørenhed var strøget. Det kunde ikke siges, at Kontorets Virksomhed var Byraadet uvedkommende, og det syntes uforstaaeligt, at Posten skulde stryges paa et Budget, der netop indeholdt saa mange Bevillinger til humane Formaal. I Virkeligheden gjorde Kontoret unaadelig megen Nytte, særlig havde det samlet et glimrende Materiale til at muliggøre, at de Penge, der blev bortgivet i velgørende Øjemed, kunde blive uddelt saaledes, at de kom til at gøre Gavn. Netop nu, da Kontoret vilde faa sin egen Bygning, var det underligt at stryge Byens Tilskud, som forhaabentlig ogsaa ved Budgettets 2. Behandling kunde

blive optaget igen. I hvert Fald skulde der ved denne Lejlighed udtales baade Tak og Tillid til Kontoret. Dette var de eneste to Punkter, hvor der kunde siges at være sparet, ellers havde alle Udvalg og Institutioner undtagen Brankommis-sionen nogenlunde faaet det, de vilde have. Be-løbet til Hjælpekassen var meget stort; muligvis var det ikke for stort, men det kom næppe til at gøre den Gavn, det burde. Loven tillod ikke at give mere end 30 Øre pr. Indbygger, men vi var nu oppe paa 1 Kr., altsaa 3½ Gange højere end Loven billigede. I dette Beløb var desuden ind-filtret Pengene til de Enker, der skulde overgaa fra Fattigvæsenet til Hjælpekassen. Denne Frem-gangsmaade maatte vel være lovlig og Byen til Ære, og Taleren havde intet imod den, men der maatte sigtes meget nøje. Beløbet til Arbejds-løshedskasserne, 40000 Kr., var ligeledes meget stort. Der kunde næppe siges at være særlig stor Ar-bejdsløshed og man skulde være meget varsom med den Hjælp, da den efter Sigende drog alle løse Eksistenser og Bøller hertil fra andre Byer. Han skulde ikke paa nogen Maade modarbejde humane Formaal, men vilde dog henstille, om det var nødvendigt at anvende saa stort et Beløb, da det bedste, man kunde give en ærekær Arbejder, dog var Arbejde. Ialt var der opført 148000 Kr. til humane Formaal, bortset fra Fattigvæsenet og lig-nende Institutioner, hvilket var overordentlig me-get. Naar der til Aftenskolen for Arbejdere var opført 2500 Kr., var det mærkelig kun at opføre 900 Kr. til Handelshøjskolen, der dog gjorde over-ordentlig megen Gavn, og hvis Elever næsten alle var uformuende. — For den foreslaaede Ordning for Indkvarteringen vilde han sige Budgetudvalget Tak. Ordningen vilde kun koste meget lidt, og

der kunde vel gaas ud fra, at den skulde være gældende for samtlige ekstraordinære Indkvarteringer, saaledes at al Indkvartering for Fremtiden ordnedes gennem Kontoret. — Han haabede, at de 280 Kr. til de 8 Brandsvende vilde blive optaget igen. Spørgsmaalet var nemlig ikke saa ganske lille uden netop i pekuniær Henseende, og det blev hævdet i Fjor, at disse Svende ganske vist blev antaget med Udstillingen for Øje, men at man ogsaa efter denne vilde have god Brug for dem. Brandforsikringsselskaberne fulgte meget nøje Udviklingen af Byernes Brandvæsen, og der havde her i Byen været ualmindelig mange store Ildebrande, saa man skulde være meget varsom med at foretage noget, der kunde give Selskaberne Anledning til at forhøje Præmierne, for hvis det skulde blive Tilfældet ved at spare de 280 Kr., vilde dette lille Beløb blive dyrt betalt. — Han beklagede, at Overbetjentenes Anmodning om en Lønforhøjelse paa 200 Kr. efter 3 Aars Tjeneste ikke kunde imødekommes, da man derved kun vilde komme paa Højde med de laveste Lønninger for Overbetjente i Landet. Stævningsmændene havde man heller ikke kunnet give noget Tillæg, skønt deres Arbejde var blevet meget forøget i de senere Aar navnlig med Værgeraadssager. Skønt det vel sagtens ikke nyttede noget, vilde han dog forbeholde sig til 2. Behandling at stille Forslag i denne Henseende. Endelig maatte han ogsaa beklage, at Budgetudvalget ikke havde ment at kunne imødekomme Retsvidnerne, skønt det kun drejede sig om et meget lille Beløb, ligesom han ogsaa maatte beklage, at man i Aar som altid havde vist Frelsens Hær tilbage, skønt denne Institution gjorde umaadelig megen Gavn i de laveste Lag og kun forlangte et meget lille Beløb. I Sverrig og Norge blev Frelsens Hær støttet stærkt

baade af Stat og Kommune. — Fjernelsen af Tangen ved Strandvejen vedkom særlig Havneudvalget, og skønt dette altid rugede over Pengene, maatte det dog betones, at det havde Pligt til at faa Tangen fjernet. Man skulde passe paa ikke at skabe saadanne Forhold ved Strandvejen, at Folk blev ked af at købe Grunde der, saa Havneudvalget skulde ikke faa Fred, før det førte denne Sag til en heldig Afslutning. — Brolægningssudvalget skulde have Tak, fordi Norsgade og Paradisgade skulde omlægges; forhaabentlig kom Studsgade ogsaa snart med. Den af Hr. Simonsen omtalte Tjeneste paa Vandværket med Pasning af Sluserne havde Stadsingeniøren ment helst maatte udføres af Værkets faste Folk, men Sagen skulde nu blive undersøgt og omordnet, hvis det kunde ske uden Ulemper. — Det var som af flere Talere fremhævet desværre sandt, at de humane Love væltede større og større Byrder over paa Kommunerne, og det var derfor særdeles heldigt, at Indenrigsministeren havde lovet at lade en Kommission overveje dette Forhold sammen med Skatte-lovene. Heldigst vilde det naturligvis være og retfærdigst, at Staten overtog samtlige Udgifter til Skolevæsen og Retsvæsen. — Foruden de Tilskud, de forskellige Idrætsforeninger fik, kostede de Kommunen mange Penge derved, at de benyttede Skolernes Gymnastiksale med Belysning og Opvarmning. Disse Udgifter indgik nu under Skolevæsenet, men burde opføres, hvor de hørte hjemme. — Alt ialt fandt han Budgettet flot, og han henstillede meget nøje at undersøge, om de Foranstaltninger f. Eks. Sygehuset og Arbejdsanstalten, der skulde udføres ved Laan og delvis var bevilget, virkelig var absolut nødvendige. Man havde ganske vist Pengene til disse Foranstaltninger, men

jo tidligere de blev brugt, jo tidligere mistede man ogsaa Renten af dem.

D a g m a r P e t e r s e n beklagede, at de kvindelige Funktionærer ved Kommunens Institutioner lønnedes lavere end i privat Tjeneste. Begyndelseslønnen for Hospitalets Køkkenpiger og Vadskepiger var saaledes kun 18 Kr., men burde være 20 Kr. De paagældende havde 12—14 Timers strengt Arbejde i Døgnet og burde i hvert Fald have mindst lige saa stor Løn som Piger, der tjente i private Huse, hvor Lønnen almindeligt var 22—24 Kr. Karlens Løn var højere om end ikke for høj, men der var ingen Grund til, at Kvindernes Løn ikke skulde følge med. Med Hensyn til de humane Opgaver skulde Taleren henstille, at Børnebespisningen begyndte den 1. December i Stedet for som nu efter Nytaar, og hun skulde i dette Øjemed foreslaa en Bevilling paa 10000 Kr. Der havde tidligere eksisteret en Forening for Afholdelse af Foredrag for Børn, men den havde maattet indstille sin Virksomhed, fordi Raadhussalen var blevet taget fra den. Taleren ønskede optaget en lille Sum paa 200 Kr. til Genoptagelse af denne Virksomhed. — Hver By havde sin Originalitet, og Særkendet for Aarhus var de knudrede Gader. Ganske vist kostede Brolægningen mange Penge, men de 10000 Kr., der var opført til Istandsættelser, syntes dog at være vel lidt, saa Taleren skulde henstille, at den Sum blev forhøjet. Gadernes Renlighed var ogsaa meget slet. Maaske kunde det tænkes, at Kommunen anskaffede Fejemaskiner og lod Renselsen foretage om Natten. Grundejerne maatte naturligvis betale, men det gjorde de sikkert med Glæde, naar de kunde blive fri for selv at besørge Renholdelsen. Med den smukke Beliggenhed, Aarhus havde, var

det ikke mere end rimeligt, at man gjorde alt for at gøre Byen saa velplejet og tiltrækkende som muligt.

Møller glædede sig over at høre, at Budgetudvalget var enigt om Forslaget, da dette borgede godt for, at Budgettet var lagt saaledes, at alle kunde føle sig tilfreds med det. Der skulde alt-saa udskrives 160000 Kr. mere i Skat end for indeværende Aar. Forøgelsen var ganske vist ikke saa stor som sidste Aar, da den var 230000 Kr., men det kunde dog ikke blive ved at gaa saaledes, hvis Indtægterne ikke fulgte med, og Skatteevnen var sikkert ikke i Aar steget saa overordentlig stærkt. Skatteprocenten vilde derfor utvivlsomt stige med 1 á $1\frac{1}{4}$ og vilde dermed være saa højt oppe, at den ikke gerne skulde stige yderlig. Naar Situationen var saaledes, var man nødt til at anlægge en sparsommeligere kommunal Forvaltning. Alle var vist forholdsvis glade ved de humane Love, men Glæden vilde dog have været større, hvis Staten havde anvist, hvor Midlerne skulde komme fra. Det budgetterede Tilskud til Hjælpekassen var paa 54000 Kr. foruden det Beløb, der medgik til Overførelsen af de 35 Enker fra Fattigvæsenet. Naar Fattigudvalget var enigt om at overflytte disse Enker, var det i Henhold til en ministeriel Resolution. Disse Enker var alle over 50 Aar og hørte efter Fattigudvalgets Mening under Hjælpekassen, hvor derimod de Folk ikke hørte hjemme, der fik meget store ugentlige Beløb i Understøttelse. Hjælpekassens Opgave var foruden at hjælpe Enker at træde til, naar en Familie havde Uheld eller Sygdom eller manglede Husleje, dens Hjælp skulde i det hele taget altid være Hjælp til Selvhjælp, for de, der skulde have store ugentlige Tilskud, kunde

bedre kontrolleres af Fattigvæsenet. Loven om Arbejdsløshedskasser var en udmærket Lov, og Taleren undte gerne de Mennesker, der vilde arbejde, al mulig Hjælp, men Hjælpekasserne skulde paa den anden Side ikke gerne blive til en Sovepude for visse Folk. Den opførte Sum, 40000 Kr. til Kasserne var ret betydelig, saa forhaabentlig vilde vedkommende Udvalg øve saa stærk Kontrol som muligt. Det var meget rigtigt, at Udgifterne i Anledning af Arbejdsløshedsloven burde ind under Staten, men Byraadet havde jo ogsaa, da det udtalte sig om en Forlængelse af Loven om den fortsatte Hjælp, peget paa, at Staten burde overtage Halvdelen af Udgiften. — Det vigtigste ved Budgettet var, at de forskellige Udvalg passede paa ingen Overskridelser at faa, da et Budget nøje burde overholdes. Taleren kunde godt sympatisere med Tanken om at forhøje Overbetjentenes Løn, men naar man havde et Lønregulativ, vilde det være vanskeligt at tage enkelte frem, selv om man gerne undte dem en Forhøjelse. En stykkevis Forhøjelse vilde være meget farlig. — Man skulde gerne lave det saaledes, at Folk ikke flyttede fra Byen for Skatteprocentens Skyld, men ret meget kunde der ikke spares paa Budgettet, dog kunde han ønske at henstille, om der ikke kunde spares 10 á 15000 Kr. af Tilskudet til Hjælpekassen. Hvis Byraadet henstillede til Kassens Bestyrelse at klare sig med det mindre Beløb, fandt den maaske Udvej derfor. Fru Dagmar Petersen havde næppe Ret i, at Pigelønnen i private Huse var 22—24 Kr.; saa høj kunde Lønnen maaske nok være enkelte Steder, men almindeligvis gik den næppe over 18—20 Kr. Med Henstillingen angaaende Tilskudet til Hjælpekassen kunde han anbefale Budgetforslaget i den foreliggende Skikkelse.

Politimesteren anbefalede Bevillingen til de 8 Brandsvende. Paa indeværende Aars Budget var disse 8 Svende ganske vist opført ekstraordinært, men det var en Misforstaaelse, naar det mentes, at de ikke ønskedes opført ordinært. Realiteten var imidlertid den samme. Efter Brandinspektørens Erklæring medførte de mange Vagter paa Forlystelsessteder, at der ofte kun var 14—16 Mand disponible, og det var naturligvis meget lidt. Med de 8 Mand til vilde man derimod være hjulpet, og det pekuniære Offer var saa ubetydeligt, at Forøgelsen burde finde Sted, særlig da det vilde være meget beklageligt, hvis det skulde gaa saaledes, at Assuranceselskaberne paa Grund af de store Tab, de havde lidt her i Byen, skulde forhøje Præmierne, hvilket navnlig vilde gaa ud over Smaafolk. Byens Brandstyrke var overordentlig billig, saa kunde man hjælpe sig over med de 8 Mand, hvortil Udgiften kun repræsenterede 2—300 Kr., burde man tage dem med. Taleren vidste ikke, hvad Hr. Simonsen mente med Udtalelsen om, at man med Anskaffelsen af Brandautomobilen havde været for moderne, da Automobilen ganske havde svaret til Forventningerne, og da Københavns Brandvæsen nu skulde til at anskaffe en lignende. — Med Hensyn til Politiets Budget vilde han takke for Budgetudvalgets imødekommende Holdning, kun skulde han oplyse Hr. Simonsen om, at man med Maaden, hvorpaa Politihestene var blevet anskaffet, ikke havde villet være ubehagelig, men at Forholdet var, at Taleren, da han kom her til Byen, havde fundet Patruilleringen i Skovene ret værdiløs og derfor havde tænkt sig at anvende beredent Polit. Da han imidlertid var klar over, at der foreløbig kun kunde være Tale om et Forsøg, og da han

mente ikke at kunde forlange af Byraadet at give den forholdsvis betydelige Bevilling, tænkte han sig, at Politikassen muligvis kunde bære Udgiften ved Forsøget, og det lykkedes efter mange Omstændigheder at gennemføre denne Ordning. Forsøget var nu lykkedes, og der var vistnok Tilfredshed med Institutionen, saa den Tidsfrist, Ministeriet havde stillet, var altsaa udløbet, og Politikassen kunde ikke mere paatage sig Udgiften. Hvis Byraadet derfor ikke nu vilde give Bevillingen, maatte Institutionen falde bort. — Det skyldtes Afstanden mellem Politistationen og Tinghuset, at man ønskede at anskaffe en Fangetransportvogn. Tidligere havde Transporterne foregaaet til Fods ad Gaden, senere var det ordnet saaledes, at de alle foregik i Vogne, men Transport i Drosche havde forskellige uheldige Sider baade for Fangerne og Publikum, og derfor ønskedes der en særlig Vogn. En Vognmand havde erklæret sig villig til for et Beløb af 730 Kr. aarlig at opbevare Vognen og to Gange daglig at være parat med Bispænding. Naturligvis var det en Smags-sag, om man syntes, Betjentene kunde undvære Handsker, men det ansaas dog i Almindelighed for mest korrekt at bære Handsker, naar man var i Uniform. — Det var meget rigtigt, at der egentlig var for faa Retsvidner, men selv om man havde Reservevidner, vilde Forholdet dog blive det, at de ikke skulde lønnes fast, men efter den Tid, de var i Retten. Saa længe man havde de to fortrinlige udholdende Mænd, som man havde, ønskede Taleren imidlertid ikke at foreslaa Antagelse af Reservevidner. De gjorde Tjeneste hver Søgnedag fra Kl. 10 Formiddag til hen ad Eftermiddagen altsaa ca. 5 Timer midt i Arbejdstiden, og om Torsdagen endda til hen imod Af-

ten. Et Par Hundrede Kroners Løntillæg vilde derfor næppe være for meget. — Det var ikke rigtigt at sige, at Stævningsmændene ikke kom Kommunen ved. Deres Arbejde var ret omfattende, de gik saaledes med en uendelig Masse Alimentationsresolutioner, Udpantningskendelser og Værgeraadssager, og det kom dog Byens Borgere og Borgerinder ved. Taleren vilde sætte Pris paa, om de kunde faa det beskedne Tilskud, de ønskede. Han vilde ogsaa gerne slutte sig til Tanken om at forhøje Overbetjentenes Løn. Stigningen ved at blive Overbetjent var nu kun 200 Kr., saa forhaabentlig kom de i Betragtning, naar Lønregulativet skulde laves om. Han takkede paa Sundhedskommissionens Vegne for Bevillingen til Mælkekontrollen. De Penge, der var givet ud hertil, havde man haft megen Fornøjelsen af. Der var foretaget op imod 3000 Undersøgelser, og det var konstateret, at 20 pCt. af Mælken havde været inficeret. De fortsatte Undersøgelser havde medført, at Producenterne lærte, at Byen vilde have ordentlig Mælk, og derfor stadig søgte at forbedre denne.

Samuelson udtalte, at der kunde være mange Ønsker, som man gerne vilde have frem, men maatte lade ligge, fordi man maatte resignere for ikke at spænde Budgettet højere end nødvendigt. Han kunde saaledes godt have ønsket at gaa meget videre med Brolægningen, der mange Steder paa Grund af Forfædrenes Synder var alt andet end god, men man maatte jo resignere. Efter hans Anskuelse havde Brandautomobilen virket tilfredsstillende, og det bedste Bevis paa Rigtigheden deraf var da ogsaa, at København i denne Henseende tog Aarhus til Mønster. Forslaget om de 8 Brandsvende var

kommet frem paa en lidt uheldig Maade; det havde været heldigere, om Brandinspektøren havde forelagt Sagen saaledes, at Brandkommissionen havde faaet Lejlighed til at drøfte den. Forøvrigt var der god Brug for de 8 Mand, det var kun Maaden, der var uheldig. Med Hensyn til Pasningen af Sluserne ved Vandværket om Natten kunde han oplyse, at Værkets Folk skiftedes til at overnatte paa Værket for at forrette denne Tjeneste, og denne Ordning var sikkert bedre end den af Hr. Simonsen foreslaaede; men Udvalget kunde jo maaske undersøge Sagen. Loven om Arbejdsløshedskasser var en god Lov, der var absolut nødvendig i et Samfund, der var ordnet saa unaturligt, at f. Eks. Lokomotivbestillingerne sendtes ud af Landet, samtidig med at Tusinder af Maskinarbejdere gik arbejdsløse. Og dette skyldtes udelukkende Embedsmændene, da man kunde begynde at bygge Lokomotiver her hjemme, hvad Dag det skulde være. — Det var glædeligt at se, hvor heldigt Belysningsvæsenets Budget stillede sig. For Elektricitetsværket var Overskudet budgetteret til 58000 Kr., og Beregning var saa nøgtern, at der endda var Udsigt til en Stigning. For Tiden laa Værket i Forhandling med Statsbanerne om Levering af Strøm til begge Stationerne og til Lokomotivværkstedet. Gik disse Forhandlinger i Orden, vilde det betyde en Merindtægt for Kommunen. Det var naturligvis rart at undgaa Overskridelser, men for Gasværkets Vedkommende kunde disse ikke altid undgaas, fordi Kulpriserne kunde svinge saa overordentlig meget. Man havde egentlig tænkt at udvide Elektricitetsværket og sat Udvidelsen i Forbindelse med Opførelsen af en Dagrenovationsanstalt, men Udvidelsen havde ikke vist sig strengt nødvendig, og dertil var

senere kommet, at der i Bestyrelsen for den elektriske Bane fra Aarhus til Randers var stærk Stemning for, at Aarhus Elektricitetsværk skulde levere Banen Strøm, og saa vilde det jo være naturligere at benytte den Plads, der var, til den dertil nødvendige Udvidelse. Da der altsaa foreløbig ingen Udvidelse skulde finde Sted, var Belysningsudvalget enigt om at stryge Bevillingen til en ny 1. Klasses Assistent, men dette dog ikke anderledes, end at en anden Konto muligvis vilde blive noget overskredet, hvis Ekstrahjælp skulde blive nødvendig. Der var indkommet en Mængde Andragender om Lønforhøjelse, saa der var vel ikke anden Udvej end i det kommende Aar at tage Lønregulativet op til Revision, saaledes at de lavestlønnede kunde faa et Tillæg. Ved Sammenligning mellem Lønningerne i København og her, viste det sig ogsaa, at de her var noget lavere. Revisionen kunde passende foretages, naar Overenskomsten med Kommunens Arbejdere udløb til 1. April 1911. Sluttelig anbefalede han Budgetforslaget i den foreliggende Skikkelse.

Mousten gjorde opmærksom paa, at der for Ordningen med Teateret angaaende Folkeforestillingerne og Musikken kun fandtes en mundtlig Aftale mellem Teateret og vedkommende Udvalg, og at der, inden Pengene kunde udbetales, maatte foreligge en virkelig Overenskomst. Der syntes at være Enighed om, at ingen af Budgettets Poster kunde spares, men desuagtet betegnede Hr. Mikael Johansen Budgettet som flot, ja kom endog med Forslag om en hel Del Forøgelse. Fælleskontoret for Velgørenhed syntes absolut ikke at være nogen kommunal Opgave. Der var ikke Tale om, at løse Eksistenser kunde benytte sig af Arbejdsløshedskasserne, da ingen kunde faa Hjælp af disse

uden at have været Medlem et Aar. Forøvrigt bidrog Arbejderne selv 70—80,000 Kr. til Arbejdsløshedskasserne, og det syntes dog særdeles prisværdigt. Han troede ikke, det var værd at tale om nogen Udsættelse af Opførelsen af Epidemihospitalet, da Overenskomsten med Amtet lød paa, at Hospitalet skulde have været færdig allerede i 1902.

Olesen skulde indrømme, at det var et stort Beløb, der var opført til Hjælpekasserne, og han kunde godt være med til at betyde Kassens Bestyrelse, at den maatte holde sig indenfor denne Sum. Naar det syntes at skinne igennem flere af de faldne Udtalelser, at Kassen ikke var blevet bestyret saa økonomisk, som den burde, maatte han dog bemærke, at han havde den Opfattelse, at der var arbejdet saa økonomisk som mulig; forøvrigt var det ret vanskeligt at danne sig noget Begreb derom. I Fattigudvalget havde man imidlertid lagt Mærke til, at Bestyrelsen var inde paa en meget fornuftig Maade at uddele Hjælpen paa. Hr. Møllers Haab om at spare 15,000 Kr. af Bevillingen vilde næppe gaa i Opfyldelse. Taleren var meget glad ved den ministerielle Resolution, der gjorde det muligt at overføre Enker fra Fattigvæsenet til Hjælpekassen. Denne Ordning var ikke alene retfærdig, men ogsaa nødvendig, saa længe der intet blev gjort fra Rigsdagens Side for en Enkeforsørgelseslov. Naar en Forsørger nu døde, var Enken henvist til Fattigvæsenet, hvor det var Synd at lade hende blive, naar det kunde ordnes saaledes, at hun kunde faa Alderdomsunderstøttelse. Han vilde gerne gaa med til at bevilge Andragendet fra Stævningsmændene, der havde et stort Arbejde. Endelig ønskede han at henlede Belysningsudvalgets Opmærksomhed paa, at Belysningen paa den stærkt

befærdede Del af Banegaardsgade fra Ryesgade til Bruunsgade var meget slet.

Magnus Nielsen kunde slutte sig til Hr. Mikael Johansens Anke over de store Summer, der gik til de forskellige Kasser. Han haabede ikke, det skulde blive en Vane at benytte Hjælpekassen, saa snart man ikke kunde arbejde sig frem, men at det vilde blive en Æressag at holde sig fra den, saa længe man paa nogen mulig Maade kunde klare sig selv. Han var enig med Politimesteren i, at Overbetjentene maatte vente med Løntillæg, til Regulativet blev ændret. Stævningsmændenes Andragende kunde han tiltræde, ligesom det ogsaa forekom ham, at Retsvidnernes Løn var meget forældet, og at en Forhøjelse af 200 Kr. ikke vilde være en Smule for meget. Naar en Mand gjorde Tjeneste fra Kl. 10 til Kl. 3—4 om Eftermiddagen, kunde han nok trænge til lidt Ro og ikke have nødig straks at gaa i Arbejde. Endelig maatte det erindres, at Retsvidnerne mistede deres Kunder, fordi de var hjemmefra den bedste Tid af Dagen. De havde saa kun deres 600 Kr. at leve af, saa Taleren skulde varmt anbefale, at de fik det ønskede Løntillæg. Det var en meget human og rettænkende Bestemmelse, der gjorde det muligt at flytte Enker fra Fattigvæsenet til Hjælpekassen. Han kunde slutte sig til Forslagene om at gøre Bevillingen til de 8 Brandsvende ordinær og om Bevillingen til Anskaffelse af en Reserveakkumulator. Der var den største Grund til at tænke sig, at Assuranceselskaberne vilde sætte Løsørepræmierne op, hvis der ikke blev gjort noget for at holde Byens Brandvæsen paa Højde med Tidens Krav. I sidste Instans kom Ansvarer til at hvile paa Brandinspektøren, og der var ikke altid tilstrækkeligt

Mandskab disponibelt, naar de mange Vagter skulde passes. — Forskellige Konti paa Fattigvæsenets Budget maatte snart kunne sættes noget ned, f. Eks. Alimentationsudgifterne. En Fællesoptræden af Kommunerne Landet over vilde, særlig med Hensyn til en effektiv Undersøgelse angaaende Alimentationsundersøgelse, sikkert spare Fattigvæsenet ikke saa lidt. — Brolægningsvæsenet maatte altid staa for Kritik, men Udvalget havde virkelig ikke kunnet komme videre, end Budgettet viste, og Gaderne var vel heller ikke værre her end mange andre Steder. Fortovene var i hvert Fald de fleste Steder nu ombygget, og Kørebannerne var saa gode, som de kunde blive for de Penge, der var stillet til Disposition. Studsgades Brolægning var naturligvis ikke god; den maatte man imidlertid som flere andre Gader i den gamle Bydel lade ligge lidt endnu. Der blev Aar for Aar brolagt en Del af de makadamiserede Strækninger, ligesom der anvendtes et Par Tusinde Kr. til Cyklestier, og Hovedruterne kom efterhaanden i Orden tilligemed et Par mindre Gader om Aaret. Paradisgade, som nu kom med, havde staaet for Tur de sidste 8 Aar, og man ønskede ved den at gøre Forsøg med en ny Slags mere lyddæmpende Brolægning. Med Hensyn til Gadernes Renlighed maatte det erindres, at jo større Byen blev, og jo mere Trafikken øgedes, jo vanskeligere blev det at holde Gaderne rene. Om kort Tid vilde der iøvrigt komme Forslag om Opsamling af Papir fra Gaderne.

L a u r s e n skulde som Formand i Forskønnelsesudvalget udtale, at dette Udvalg havde faaet det, som det mente nødvendig, men de forskellige Sager var da ogsaa i Forvejen omhyggeligt drøftet. Han gik ud fra, at naar de 7000 Kr. til Teateret

var kommet ind i Budgettet, saa kunde de smaa Formaliteter ved Ordningen ikke volde Vanskeligheder. Fordelen ved Ordningen var, at man bevarede det gode Musikkorps til Glæde for Byens Borgere. Det glædede ham at høre de mange smukke Forsætter, Budgetudvalget havde, men det forekom ham, at han før havde hørt Formaninger om at overholde Budgetterne, og han nærede en lille Frygt for, at der til næste Aar kunde være Trang til at fremsætte lignende Betragtninger igen, saa det vilde næppe være rigtigt at lulle sig i Illusioner i den Henseende. Han troede ikke, han hørte til dem, der saa mørkest paa Forholdene, men der var dog visse Ting paa Budgettet, der voldte ham nogen Betænkelighed. Han skulde dog ikke komme ind paa en Omtale af de enkelte Institutioner, men kun fremhæve, at naar Statsbidrag, Kommunebidrag og Bidragene fra private blev lagt sammen, var man nær ved at bruge 700000 Kr. om Aaret til Mennesker, der ikke kunde underholde sig selv. I en Befolkning paa 60000 Mennesker viste dette Tal i hvert Fald, at der var visse Vanskeligheder til Stede. Da man i sin Tid fik Loven om Alderdomsunderstøttelse, var det en almindelig Antagelse, at Udgifterne til Fattigvæsenet vilde gaa ned, men det var gaaet ganske anderledes. Man kunde længe nok sige, at man burde være human, men Kendsgerningen var dog blevet, at en megen stor Del af Befolkningen ikke kunde underholde sig selv. Og dertil kom, at der syntes at være sket en kendelig Forandring i Tankegangen de senere Aar, saaledes at mange Mennesker nu tog Hjælp fra de forskellige Kanter som noget selvfølgeligt. Dette var ikke i sin gode Orden, da Regelen maatte være, at man burde hjælpe sig selv, saa langt man paa nogen

Maade kunde. — Det forekom ham endvidere, at der var en foruroligende Stigning i Antallet af uerholdelige Skatter, men maaske dog det opførte Tal kun var berettiget som Budgettal. Forøvrigt var det ofte besværligt at komme af med sin Skat, særlig de sidste Dage før Udpantning, saa der burde vist gøres noget i hvert Fald for at Folk kunde komme under Tag, mens de ventede paa at komme af med deres Penge. I denne Forbindelse ønskede han at henstille til Udvalget for Belysningsvæsenet at overveje, om den Inkassator, der besørgede Tømning af Automatgasmaalerne, ikke kunde faa en tilsvarende Godtgørelse pr. Optrækning som de andre af Belysningsvæsenets Inkassatorer. — Han gik ud fra, at der efter den sidste Vedtagelse angaaende Tilskud til de private Realskoler ikke skulde stemmes over den paa Budgettet opførte Post paa 1000 Kr. til dem, men at dette Spørgsmaal foreløbig skulde staa aabent. I Grunden burde denne Post helst gaa ud, til Sagen skulde behandles. Han havde ikke fuld Klarhed over, hvorledes det forholdt sig med Ordningen af Aftenskolen for Arbejdere, men havde dog en Følelse af, at Elevbidraget var meget ringe. Det kunde ogsaa interessere ham at vide, hvorledes Besøget havde været, altsaa ikke blot hvor mange der var blevet indskrevet, men hvor mange der havde holdt ud, ligesom det ogsaa kunde være rart at vide, hvilke Fag der undervistes i. Efter Forlydende skulde der være indført Undervisning i et Par Sprog, men den Værdi, Sprogundervisning i Par Maaneder kunde have, var dog næppe synderlig stor. Denne Skole burde vist mere end Tilfældet var lægge Vægten paa de elementære Fag. Han skulde henstille, at Spørgsmaalet om Tilskud til Arbejderskolen fulgte

med Spørgsmaalet om Tilskud til de private Real-skoler og altsaa foreløbig stod aabent, saa disse to Spørgsmaal kunde drøftes i Fællesskab. — Selvfølgelig maatte Skolevæsenets Budget gaa op, men naar der taltes saa meget om at spare, maatte der dog vist kunne spares noget paa de Beløb, der mentes at medgaa til de ny Gymnastiksale og Sløjdlokaler. Det var jo ved to ældre Skoler, disse Lokaler skulde indrettes, saa der var ingen Grund til at opføre Pragtbygninger. 20—25000 Kr. kunde der vist godt spares paa denne Konto og endda faas fuldt forsvarlige og hensigtsmæssige Lokaler. — Han takkede for Forhøjelsen af Bevillingerne til St. Stefansforeningen og Søstrene i St. Johannessogn. Det vilde vist være vanskeligt at faa en Fortegnelse over Søstrenes Sygebesøg, saaledes som Hr. Simonsen ønskede, men han havde set saa meget til Søstrenes Virksomhed, at han kunde forsikre, at de gik, hvor der trængtes til dem. For Fælleskontoret for Velgørenheds Vedkommende havde han ventet, at Budgetudvalget havde taget en anden Stilling efter de sidste ny Oplysninger om Kontorets Virksomhed. Disse 600 Kr. skulde nødigt stryges, men hvis der fra Hjælpekassens Bestyrelse kom Erklæring om, at den ikke havde Brug for Kontorets Oplysninger, vilde det naturligvis forandre Sagen. — Paa Kontoen for Repræsentationsudgifter og Rejseudgifter kunde der vist spares noget. Der taltes meget i Byen om de Beløb, der i indeværende Aar var gaaet med til disse Øjemed, og Folk gjorde sig ganske urimelige Tanker om Beløbenes Størrelse, saa fuld Sandhed vilde vist i dette Tilfælde være det bedste. I 1909 var der medgaaet 9771 Kr. til Rejseudgifter, hvori dog var medregnet Rejsen for dem, der var i England

angaaende Laanet. For de i samme Aar anvendte Repræsentationsudgifter, 22 à 23000 Kr., maatte Udstillingen selvfølgelig bære en god Del af Skylden, men paa den anden Side var hele Beløbet maaske heller ikke kommet frem endnu. Gav man imidlertid Udstillingen Skylden for de 10000 Kr., blev der dog en Snes Tusind Kr. tilbage til Repræsentations- og Rejseudgifter i et normalt Aar, og det var ikke saa lidt. Han skulde ikke komme ind paa, hvem der havde brugt Pengene, eller hvor der var rejst hen, men kun henstille at komme ind paa kun at rejse, naar man kunde hente noget hjem, der var Pengene værd, og saa først og fremmest holde Budgettet.

C h r i s t e n s e n troede at kunne sige, at Budgettet var lagt saa nøgternt, at der ikke behøvedes megen Diskussion om, hvad der kunde spares. De Udgifter, der fulgte af Lovgivningen og tidligere Vedtagelser, skulde jo ud. Han beklagede, at Brolægningsudvalget ikke havde taget Jægergaardsvej fra Strandvejen til Bruunsgade med, da denne Gadestrækning var meget stærkt befærdet, men forhaabentlig kom den med næste Aar. Angaaende Indkvarteringen var han ikke saa tilfreds som Hr. Mikael Johansen, da han ikke kunde se andet, end at man ved den foreslaaede Ordning vilde lægge en Byrde, der nu paahvilede Husejerne, over paa samtlige Skatteydere. Husejerne havde i Forvejen garderet sig saa godt, at denne Udgift ikke behøvede at lægges over paa Lejerne. Han kunde ganske tiltræde Bevillingen paa de 7000 Kr. til Folkeforestillingerne og Musikkorpset, men vilde dog henstille, om man ikke kunde finde en anden Form for disse Forestillinger. Det viste sig nemlig, at det ikke blot var de ubemidlede, der benyttede Forestillingerne, saa en Ord-

ning med Rabatkuponer, der uddeltes til de forskellige Organisationer, og som kunde bruges 2 à 3 Gange om Ugen, vilde sikkert vise sig mere formaalstjenlig. — Han ønskede at henstille til Skovudvalget, at Kostskolens Elever blev henvist med deres Sport til Pladser, der ikke var videre værd, saaledes at deres nuværende Plads kunde blive lejet ud. Det forekom ham ikke, at der var Grund for Kommunen til at støtte Fælleskontoret for Velgørenhed. I hvert Fald vilde det vist være heldigt at henstille til Kontoret at forbedre sin Organisation, for vel kunde Velgørenhed misbruges, men hvis Kontoret vilde søge Assistance hos Folk, der havde virkeligt Kendskab til Arbejderkredse, saa vilde Misbrug modarbejdes, og der vilde ogsaa skabes mere Sympati for Kontorets Virksomhed. Han var blevet ilde berørt ved at høre Hr. Mikael Johansens Udtalelse om løse Eksistenser og Bøller i Forbindelse med Arbejdsløshedskasserne og vilde nedlægge en bestemt Protest mod denne Udtalelse. Arbejdsløshedskasserne rummede kun organiserede Arbejdere, saa man havde ikke Ret til at betegne deres Medlemmer som Bøller. Til Hr. Laursen skulde han bemærke, at det kunde godt være, at det opgivne Tal, 700000 Kr., passede, men naar Hr. Laursen sagde, at dette Beløb gik til Folk, der ikke kunde underholde sig selv, troede han ikke, Hr. Laursen kunde tale med om den Ting, dertil levede Hr. Laursen for langt fra de paagældende Mennesker, hvoraf langt den aller største Del særdeles gerne vilde bestille noget, hvis de blot kunde faa Arbejde. Han kunde ikke saaledes som Hr. Mikael Johansen gaa med til at sammenligne Handelshøjskolen med Arbejdsløshedskasserne. Bevillingen til de 8 Brandsvende gik han gerne med til, da

mange Forlystelsessteder krævede yderlig Vagt-tjeneste, og Beløbet ikke var ret stort. Brand-automobilene havde vist sig at være noget uheldig, da det var en Kendsgerning, at den daarligt kunde køre gennem Gaderne med de Akkumulatorer, den havde. Der kunde maaske nok være Grund til at imødekomme Hr. Laursens Henstilling angaaende den Inkassator, der tømte Gasautomaterne.

Simonsen havde gerne villet have forskellige Ønsker fremmet, men havde renonceret, for at Budgetforslaget kunde komme til at foreligge enstemmigt. Alt for store Fordringer vilde gaa ud over Skatten, hvis Stigning særlig ramte de smaa Skatteydere. Derfor var det nødvendigt at tænke paa dem, der skulde betale og ikke blot paa Kommunens Funktionærer, der havde det forholdsvis godt i Sammenligning med saa mange andre. Hr. Mikael Johansens Tale om Arbejdsløshedskasserne kunde næppe tages alvorligt, for disse Kasser var jo netop baseret paa det af Højre saa ofte fremhævede Princip om Hjælp til Selvhjælp. Han maatte protestere mod Udtalelsen om løse Eksistenser og Bøller. Blev disse trukket her til Byen, maatte det være af andre Grunde. Den Ordning med ligefrem at legalisere alt Tiggeri, som det syntes, at Velgørenhedskontoret tilsigtede at indføre, skulde han vente med at udtale sig om, til han havde set noget mere paa den. Med Hensyn til Indkvarteringen gik Hr. Mikael Johansen vist lidt for vidt, naar han fastslog, at Byen med den foreslaaede Ordning havde overtaget al Indkvartering, saaledes at Grundejerne blev fri for denne Byrde. Hvis man regnede med den af Politimesteren opgivne Arbejdstid for Retsvidnerne, altsaa 4 á 5 Timer daglig, var Betalingen ca. 45 Øre pr. Time, og Tiden blev ikke saa helt daar-

lig betalt, særlig naar det toges i Betragtning, at de paagældende havde Forretning hjemme. Forøvrigt var det ikke nogen Ros for Retsvidnerne, at Politimesteren priste dem saa stærkt, da de var den eneste Sikkerhed, Publikum havde for, at alt gik, som det skulde i Retten. Ved Juletid var der naturligvis en Del Brandvagter at besætte, men det højeste Antal blev dog 16, og saa var der alligevel 14 Mand tilbage. I hvert Fald maatte der protesteres mod den Maade, der denne Gang som ogsaa tidligere var anvendt fra Brandvæsenets Side. Taleren følte det som sin Opgave som Medlem af Brandkommissionen at holde igen mod de altfor stærkt stigende Udgifter. Hvis Politimesteren var vis paa, at Brandautomobilen et Par Gange umiddelbart efter hinanden kunde stille til Brand paa Frederiksbjerg, saa skulde Taleren være villig til at tage noget af sin Kritik over Automobilen tilbage. Hr. Laursens Tale om de 700000 Kr. kunde lyde meget godt, men Hr. Laursen glemte at sige, hvor der skulde spares. Talen var jo en rigtig god Prædiken, men ved en Budgetbehandling burde der samtidig peges paa, hvor der kunde spares. Hvis Alderdomsunderstøttelser skulde regnes med til Velgørenheden, maatte alle Pensioner ogsaa regnes med, for Alderdomsunderstøttelse var i Virkeligheden kun Pension; idet hele taget syntes Hr. Laursens Tale ikke at være baaret af kristelig Næstekærlighed. Taleren skulde med Fornøjelse gaa med til at stryge de 1000 Kr. til Privatskolerne, men han maatte dog gøre opmærksom paa, at det, at de udgik nu, ikke vilde faa mindste Indflydelse paa en senere Behandling. Nogen Grund til at koble Bevillingen til Arbejderaftenskolen sammen med Tilskud til Privatskolerne kunde han ikke se. Af sidste Regn-

skab kunde man ikke faa de Udgifter frem til Repræsentation og Rejser, som Hr. Laursen havde nævnt, og det var ikke rigtigt at tage 1909 som Norm. Taleren troede, at Aarhus Byraad var meget nøgternt med den Slags Udgifter, og at de meget omtalte Rejser gavnede ikke saa lidt og sparede Kommunen for ikke saa faa Penge.

J a k o b J e n s e n skulde indskrænke sig til at replicere til nogle af de faldne Udtalelser. Til Hr. Mikael Johansen skulde han saaledes bemærke, at Stranden ved Strandvejen nu var afrundet saaledes, at den ikke alene passede med Strømforholdene, men ogsaa saaledes, at den afgav en udmærket Legeplads for Børn hele Sommeren igennem. Naar Militærvæsenets Byrder blev lagt over paa hele Befolkningen, vilde det nok bevirke, at Militærvæsenet blev saa forhadet af alle, at der blev Mulighed for at komme af med det. Angaaende Retsvidnerne bemærkede han, at naar Mennesker skulde sidde uvirksomme saa lang Tid, kunde Søvnigheden let overmande dem, og han skulde derfor henstille, at der blev antaget flere, saaledes at de kunde skifte, og at der blev givet Timebetaling. Han beklagede, at Politimesteren havde omtalt Skovene som sket, for Forholdet var dog det, at der skete saa godt som intet i dem. Der kunde kun nævnes et enkelt alvorligt Tilfælde, og den paagældende Forbryder var da en sindssyg Person. Skønt han derfor godt troede, at Politimesterne kunde spares, skulde han dog intet Forslag stille i saa Henseende. Med Beklagelse havde han set, at Beløbet fra Amtet til Landevejsgaderne snart var opbrugt; men et Lyspunkt i den Handel med Amtet var det dog, at Kommunen havde faaet Tiden for Epidemihospitalets Opførelse halet ud. Han vilde takke Budgetudvalget, fordi det

henledede Opmærksomheden paa at spare og formanede de forskellige Udvalg til ikke at overskride deres Budgetter. De Udvalg, han sad i, undersøgte ret jævnlig Udgiftssiden og regulerede derefter Forholdene. Naar Hr. Laursen talte saa smukt om Økonomi og omtalte 90000 Kr. til nogle Gymnastiksale og Sløjdlokaler, skulde han gøre Hr. Laursen opmærksom paa, at disse Udgifter slet ikke var paa Budgettet og altsaa ikke forelaa til Behandling. Forøvrigt var Overslagene jo kun skønsmæssig, hvad den egentlige Udgift vilde blive, vidste man slet ikke endnu, og der var Forskel paa at spare og paa at anvende Pengene fornuftigt eller ufornuftigt. Hvis Hr. Laursen ønskede de 1000 Kr. til Privatskolerne strøget, skulde Taleren gerne gaa med dertil. Hr. Laursen var vist kommet noget paa Glatis med den Sum, han nævnte til humane Formaal, for Tallet var sikkert meget for stort, men i Grunden var det glædeligt, at Udgiften som Følge af de humane Love steg saa stærkt, for derved vilde man hurtigere komme ind paa en Samfundsordning, der kunde skaffe Arbejde og Pension til alle. Til Hr. Laursens Sparsommelighedsøkonomi skulde han endelig bemærke, at det var ikke godt, om man skulde efterligne Hr. Laursens Virksomhed som Formand i Forskønnelsesudvalget, for fra dette Udvalg kom der intet, end ikke det længe ventede Forslag om en botanisk Have. En saadan Fremgangsmaade var ikke klog. Det var meget søgt at fremdrage Repræsentationsudgifterne for et Aar som 1909, da Byen havde maattet tage mod Gæster baade fra Ind- og Udlandet. At lade de fremmede skøtte sig selv vilde være daarlig Økonomi, saa de Penge var sikkert givet klogt ud. Angaaende Rejseudgifter kunde han oplyse, at Skoleudvalgets Rejse

alt i alt havde kostet 15 Kr. pr. Dag pr. Deltager. Han henstillede til Budgetudvalget at tænke lidt mere over de 600 Kr. til Velgørenhedskontoret. Siden Forslaget var blevet udarbejdet, havde Kontoret jo købt en stor Ejendom for at kunne optage endnu en Gren af Velgørenhedsvirksomheden. Som Forholdene var, maatte man være glad, hver Gang der blev gjort noget for at mildne Tilværelsen for de fattige. Øjeblikket til at stryge de 600 Kr. var i hvert Fald ikke heldigt, saa Taleren skulde henstille til Budgetudvalget at tage Bevillingen op igen til 2. Behandling.

Politimesteren kunde ikke tro andet, end at Automobilen kunde køre nogle Gange til Frederiksbjerg; han kunde naturligvis ikke svare bestemt i Øjeblikket, men der foresvævede ham noget om, at den skulde kunne køre 50 km. Han havde intet imod at faa flere Retsvidner, men stort vilde dette næppe hjælpe, og det vilde blive dyrere end at forhøje Lønnen for de nu ansatte. Vore Skove var ganske vist ikke slemme, men særlig om Sommeren søgte alligevel adskillige uheldige Eksistenser Tilhold i dem, og det var faktisk, at Kvinderne nærrede en vis Skræk for at færdes i dem. I Fjor havde det beredne Politiforetaget 37 Anholdelser og afgivet 72 Rapporter over Overtrædelser af Politis og Sundhedsvedtægt. Det beredne Politis Hovedbetydning laa dog i, at Befolkningen følte det som en Betryggelse.

M i k a e l J o h a n s e n gjorde opmærksom paa, at de Merudgifter, han foreslog, højst beløb sig til 1000 Kr. Han bad Politimesteren ved Politivedtægtens Ændring tænke paa en bedre Ordning med Hensyn til Forhandling af Gartnervarer paa Gader og Torve. Han vidste, at Hr. Christensen ikke var nogen Ven af Grundejerne, men det for-

bavsede ham dog at høre Hr. Christensen tale imod den foreslaaede Ordning med Indkvarteringen. Det var ikke Arbejdsløshedskasserne men Arbejderaftenskolen, han havde sammenlignet med Handelshøjskolen, og han havde ikke kaldt Medlemmerne af Arbejdsløshedskasserne for Bøller, men sagt, at man skulde vogte sig for, at man ikke med de humane Foranstaltninger trak løse Eksistenser og Bøller til Byen. Naar Vandværkets Overskud ikke var budgetteret højere end 9000 Kr., skyldtes det, at Udgiften til Anskaffelse af Vandmaalere, 20000 Kr., afholdtes af Driften. Overskudet var altsaa i Virkeligheden ca. 30000 Kr. Han antog ikke, Hr. Simonsen mente at være kommet i Brandkommissionen for at hindre Udviklingen, og han haabede ikke, at det beredne Politi blev afskaffet, da de rolige Forhold i Skovene sikkert skyldtes det. Det var en yndet Sport at falde over Hr. Laursen og ham, naar de havde en anden Mening end Byraadsflertallet, men de maatte dog ogsaa have Lov til at fremsætte deres Anskuelser, naar det skete i en loyal Form. Socialdemokraterne kunde nok være glade ved Budgettet, da de havde faaet alle deres Ønsker opfyldt; Byraadets øvrige Medlemmer vilde lige saa gerne som Socialdemokraterne være med til at støtte de smaa, men maatte dog ogsaa have Lov til at holde igen. Skatten faldt ikke haardets paa Arbejderne, det var de middelstore og de større Indtægter, der bar Byrden.

S a m u e l s e n bemærkede, at Belysningen paa Banegaardsgade ikke kunde blive bedre, før Grundejerne selv vilde bidrage dertil. Inkassator Harder ved Belysningsvæsenet havde intet at beklage sig over; da Harder blev ansat, var han allerede saa gammel, at han ikke vilde være blevet ansat, hvis

der var blevet taget Hensyn til Alderen, og der var ogsaa Forskel paa at gaa med Regninger og paa at tømme Automatmaalere. Udvalget havde tilbudt ham Uniform, men den ønskede han ikke. Budgetudvalget skulde have Tak, fordi det var gaaet med til at give Kvinderne gratis Adgang til Nødtørftsanstalterne.

J. C. Petersen mente, at den største Fare ved den udstrakte Velgørenhed laa i, at den svækkede Begrebene om, at det var en Pligt for enhver at sørge for sig og sine. Det havde man haft Bevis for adskillige Gange. I Udvalget for Bygninger og Inventar, der optog husvilde i den gamle Borgerskole og den gamle Sømfabrik, havde han saaledes flere Gange hørt en husvild Mand stille Fordringer og bemærket, at Begreberne var saa demoraliserede, at husvilde ligefrem ansaa det for Kommunens Pligt at skaffe dem Husly. Naar det var altfor let at faa Hjælp af det offentlige, blev Energien let slappet. Saadanne Kendsgerninger burde mane Hjelpekassens Bestyrelse til at være mere forsigtig med Uddelingen af Kassens Midler. I det hele taget var det jo Meningen, at Kassen kun skulde træde til under øjeblikkelig Nød, eller naar vedkommende var nær ved den Alder, da Alderdomsunderstøttelse kunde opnaas. Fælleskontoret for Velgørenhed kunde sikkert gøre god Nytte for Hjelpekassen, hvis dennes Bestyrelse vilde udnytte Kontorets Viden, og derfor vilde Taleren gerne anbefale at Bevillingen paa de 600 Kr. blev optaget igen ved 2. Behandling i alt Fald for i Aar. Naar de private gav saa store Beløb, kunde Kommunen nok give Kontorets Administrationsomkostninger. Naar Hr. Jakob Jensen slog paa, at de 90000 Kr. til Gymnastiksale kun var rent kalkulatorisk, skulde han minde om, at de

60000 Kr., der var kalkuleret til Gymnastikbygningen ved Skolen i Finsensgade, fuldt ud gik med. Med Hensyn til de ny Skolebygninger haabede han, at Flotheden var kulmineret med den sidst opførte Skole.

J a c o b s e n troede, at Brolægningsudvalget havde taget de Strækninger med, der trængte mest, men adskillige Ønsker havde Udvalget jo maattet renoncere paa at faa opfyldt, saaledes en Forbedring af Stien til Riis Skov og Anlæg af en Nødtørftsanstalt ved Knudrisbakke. Han haabede, at de 7000 Kr. til den kommunale Musik og Folkeforestillingerne blev bevilget, og han kunde anbefale, at Bevillingen til de 8 Brandsvende blev genoptaget ved 2. Behandling, saa der altid kunde være fornødent Mandskab disponibelt. Stævningmændenes Lønandragende kunde han ligeledes anbefale, ligesom han ogsaa kunde anbefale at forbedre Lønnen for Lygtetænderne, fra hvem der vist forelaa et Andragende. De 60000 Kr. til Hjælpekassen var naturligvis mange Penge, men Kassens Virksomhed skulde jo ogsaa medføre, at Fattigvæsenet sluttelig kun kom til at omfatte en Arbejdsanstalt. Arbejdsløshedskasserne var baseret paa Princippet om Hjælp til Selvhjælp; Arbejdsmændene svarede saaledes 15 Øre hver Uge til Kassen, hvoraf ingen kunde faa Hjælp uden at have været Medlem et Aar. Han anbefalede Budgetforslaget.

M a g n u s N i e l s e n oplyste, at Brolægningsudvalget snart vilde fremkomme med en Oversigt over Vedligeholdelsesudgifterne for de makadamiserede Gader. Selvfølgelig vilde det betale sig at brolægge disse, men det vilde jo blive en kolossal Udgift, saa det maatte ske lidt efter lidt. De 2000 Kr. til Fjernelse af Tang var selvfølgelig

opført under den Forudsætning, at Havnen gav et lignende Beløb. Retsvidnernes Timeløn blev næppe saa høj, som Hr. Simonsen beregnede den til. Han takkede Politimesteren for Ideen med det ridende Politi, der var til stor Betryggelse for Befolkningen.

L a u r s e n skulde glæde sig, hvis han havde været saa heldig at holde en Prædiken, der havde virket opbyggende for Hr. Simonsen; men det havde nu ikke været hans Tanke at holde Prædiken i Byraadet. De 700000 Kr. til humane Formaal var ægte nok, for de 600000 Kr. fandtes paa Budgettet, naar Statstilskudet blev regnet med, og de privates Del kunde sikkert regnes til 100000 Kr. Han havde med Vilje brugt Udtrykket »dem der ikke kunde underholde sig selv«, og han troede nok, man havde en fejl Opfattelse af, hvem han færdedes imellem. Han skulde intet have imod at regue Pension og Livrente med i denne Forbindelse, men han maatte dog gøre opmærksom paa, at Livrente var oplagt Arbejde, og at pensionsnydende selv havde bidraget til Pensionen. Fakta var, at en hel Del Mennesker var tilbøjelig til at stole paa Hjælp og derfor fik Energien slappet. Det bedste var, at Selvopholdelsesdriften var levende i Folk, og at det offentlige hjalp saaledes, at den kunde blive ved at være levende. Det glædede ham, at man fra en vis Side talte med Betænkelighed om en altfor høj Skat, men vedkommende Taler havde næppe Ret i, at Skatten ramte haardest nedad til. Det var Indtægterne fra 1500 Kr. til 3000 Kr., der mærkede Skatten mest. Da han ikke havde været Formand ret længe i Forskønnelsesudvalget, havde han jo ikke kunnet udrette saa meget endnu, men Tanken om den botaniske Have var stadig oppe, kun maatte

dens Realisation vente, til den belejlige Tid kom. Han henstillede til Belysningsvæsenet af give den Inkassator, der tømte Automatmaalerne, et Løntillæg, der svarede til Udgiften til en Uniform. Beløbet til Gymnastiklokalerne var ganske vist ikke paa Budgettet, men det vilde være for sent at gøre Ophævelser, naar Tegninger og Overslag forelaa, og derfor havde han gjort det uu. Repræsentationsudgifterne havde han fremdraget, fordi der herskede fuldstændig fejle Meninger i Befolkningen om den Sag.

F o r m a n d e n oplyste, at der efter Kommunebogholderens Opgørelse var medgaaet 22000 Kr. til Repræsentation og 9000 til Rejseudgifter. Af de 22000 Kr. var de 11000 Kr. rent og skært foranlediget ved Landsudstillingen, og de andre 11000 Kr. var ikke alene gaaet til Fællesspisninger og lignende, men ogsaa anvendt til uforudsete Udgifter. Forøvrigt sammenhobede adskillige Udgifter sig under denne Konto, skønt de ret beset ikke hørte hjemme der. Under de 11000 Kr. var saaledes opført Udgiften i Anledning af Købstadmødet og Ligningskommissionernes store Møde i Sommer. Det opførte Beløb for Afgang i Skatter var ikke større end nødvendigt.

S i m o n s e n mente vedblivende, at det var de smaa Skatteydere, der haardest følte Skattebyrden. Han gav ikke en Øre for Hr. Laursens og andre Medlemmers Jerimiader over de humane Love, naar de ikke blev ledsaget af Forslag om at tage noget bort, men saadanne Forslag turde de Herrer ikke stille. Hvis det, at Fælleskontoret havde købt sig en Bygning, betød, at Kontoret blev flyttet ud af en privat Mands Butik, saa havde han intet imod at genoptage Bevillingen paa de 600 Kr.

Christensen bemærkede til Hr. Laursen, at Moralprædikener kunde være gode nok, men for sultne Mennesker var Brød dog bedre. Han troede nok, at den store Befolkning følte Militærvæsenets Tryk saa haardt, at den ikke behøvede at faa det forøget, og han skulde indrømme, at han ikke havde stor Sympati med Husejerne, efter den Maade de i de senere Aar var gaaet frem paa med at sætte Huslejen op. Han udtalte atter Haabet om, at Jærgergaardsvej blev en af de første af de makadamiserede Gader, der blev brolagt.

Jakob Jensen maatte overfor Hr. J. C. Petersen gøre opmærksom paa, at Gymnastikbygningen ved Skolen i Finsensgade foruden 2 Gymnastiksale rummede 2 Sanglokaler og 1 Sløjdlokale, og at Bygningen var opført saaledes, at den kunde bære endnu en Etage.

Laursen holdt med Hr. Christensen i, at det var bedre at give en sulten Mand noget at spise end en Tale.

Samuel sen oplyste, at Lygtetænderne stod i Belysningsarbejdernes Fagforening, og at der mellem dem var Folk, der ikke egnede sig for andet Arbejde. Hvis de derfor stillede Krav om Lønninger, som en Mand kunde leve af, vilde det blive nødvendigt at ansætte unge Folk. Den Uniform, der var tilbudt Inkassator Harder, bestod kun af en Kasket og en Jakke og skulde nærmest tjene som Legitimation for ham.

Mousten kunde meddele Forskønnelsesudvalget, at det var Budgetudvalgets Mening, at Pengene til Teateret ikke blev udbetalt, før der forelaa en virkelig Overenskomst.

Laursen skulde nok træffe Aftale i saa Henseende med Teaterets Bestyrelse og Budgetudvalgets Formand.

Budgetforslaget overgik til 2. Behandling, og Ændringsforslag indkaldtes til førstkomnende Mandag Middag Kl. 12.

4. (J. Nr. 493—1909). Det vedtoges at foreslaa **Til-lægshonoraret til Vurderingsmændene** i Henhold til Ejendomsskyldlovens § 13 fastsat til 90 Øre pr. Ejendom.

5. (J. Nr. 462—1909). Til Erklæring forelaa et Andragende fra R. S. Grotkjær til Ministeriet for offentlige Arbejder om, at den Konsul Wulff i sin Tid meddelte Tilladelse til **Drift af Badeanstalterne ved Grenaabanen** maa overdrages til ham.

Det vedtoges at tiltræde den foreliggende Erklæring fra Brolægningsudvalget om, at Kommunen, da Strandretten tilhørte Statsbanerne, hverken kunde give Tilladelsen eller forbyde Anlægget af Badeanstalterne, men at det dog henstillede at søge udvirket, at det paalægges Hr. Grotkjær at være pligtig til at flytte Badeanstalterne, dersom deres Beliggenhed skulde træde i Vejen for Foranstaltninger, der ønskes iværksatte af Kommunen.

6. (J. Nr. 496—1909). Den foreliggende Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse angaaende et Tilbud fra Entreprenør H. Hoffmann & Sønner paa **Afgravning af Skanderborg Landevej** og et Areal paa Marselisborg Mark vedtoges.
7. (J. Nr. 269—1909). Andragende fra Bestyrelsen for **Aftenskolen for Arbejdere** om en yderlig Bevilling af 1000 Kr.

Formanden meddelte, at Budgetudvalget, om end med Betænkelighed, indstillede at bevilge Beløbet, dog med Henstilling til Bestyrelsen fremtidig at drage Omsorg for at bringe Skolens Udgifter og Indtægter i nærmere Overensstemmelse med hinanden.

Jakob Jensen meddelte, at Bestyrelsen havde begaaet den Fejl at give Lærerne et meningsløst Løntillæg.

Laursen skulde ikke stemme imod Bevillingen, men kun bemærke, at det var saa let at bevilge Løntillæg af andres Penge. Det vilde være heldigst, at Eleverne gav et nogenlunde Bidrag, og at Lærerne gjorde Arbejdet af Interesse for Sagen.

Mikael Johansen mente, at Bestyrelsen, hvis Kalamiteten skyldtes Lønforhøjelse, burde have Lov til at klare i hvert Fald en Del af Skaden selv.

Jakob Jensen troede at vide, at Bestyrelsen selv maatte skaffe en Del.

Indstillingen vedtoges.

